

Wat heeft *Capsella variegata* (Gmelin, 1790) met de portemonnee van een pastoor te maken?

Ate de Heij

What is the relation between *Capsella variegata* (Gmelin, 1790) and the purse of a priest?

Latin names of genera in malacology and botany incidentally coincide, apart from the authors' names. Following a previous note on *Phaseolus*, the genus *Capsella* is now discussed. Authors of generic names in malacology and botany are rarely the same; where the same author would seem to be involved (Gmelin, Gray) usually close relatives are concerned. Linnaeus and Lamarck would seem to be the only ones that erected genera both in *malacology* and in botany.

Pas nu, nu ik de tijd min of meer aan mezelf heb en echt aan het uitzoeken en determineren van de door mij op een flink aantal stranden verzamelde schelpen toekom, viel mij binnen de familie Donacidae de geslachtsnaam *Capsella* Gray, 1851 op. Van *Capsella variegata* (Gmelin, 1790) blijk ik in mijn verzameling twee linker kleppen te hebben afkomstig van het Franse eilandje Ile de Ré. De andere *Capsella*, *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik., het herderstasje, een kleine kruisbloemige vernoemd naar de vorm van de zaaddoosjes, *bursa-pastoris*, is een niet lastig maar toch hardnekkig onkruid in mijn moestuin, dat als het de kans krijgt zo'n 60 cm hoog wordt en anders al bij 4 à 5 cm hoogte begint te bloeien en dan niet hoger wordt dan 10 cm.

Volgens J. J. van Aartsen, die mij naar aanleiding van het stukje over *Phaseolus* (De Heij, 1999) hierover al schreef, is het volgens de letter van de "wet" (lees: Code ICZN) volkomen geoorloofd genera van dieren en planten dezelfde naam te geven. Bij het doornemen van mijn schelpenboeken en de Nederlandse flora (Van der Meijden, 1996) kwam ik eigenlijk maar heel weinig overlap in auteursnamen tegen. Na Linnaeus, Lamarck, Gmelin en Gray hield het wel zo'n beetje op. Na wat speurwerk op het internet bleek de botanische Gmelin niet dezelfde als de schelpen Gmelin en de planten Gray de vader van de schelpen Gray. Alleen Linnaeus en Lamarck bleken in beide vakgebieden thuis te zijn. De botanicus Medikus, die in 1792 met de geslachtsnaam *Capsella* voor

o.a. het herderstasje kwam, is dan ook niet in schelpenboeken terug te vinden.

Ik kan mij voorstellen, dat het verzinnen van namen en dan vooral geslachtsnamen wel eens problemen geeft; er was en is ook zoveel te benoemen. Dan kun je je er eigenlijk eerder over verbazen, dat overlap in genusnamen althans tussen plantennamen en schelpennamen (en die beslaan maar een heel klein partje van het dierenrijk) niet eens zo vaak voorkomt. Ik heb het nu drie maal gevonden, al zegt dit niet alles, daar mijn plantenkennis niet veel verder reikt dan de Nederlandse flora en de echte namen kennis van mijn schelpenverzameling zich nu pas verder dan N.W. Europa begint te ontwikkelen.

Met dank aan R.P. Baayen, die dit stukje van een Engelse samenvatting voorzag.

DE HEIJ, A., 1999. Boontjes plukken op het strand, u bedoelt? — Correspondentie blad Nederlandse Malacologische Vereniging no. 310 (september 1999): 101.

VAN DER MEIJDEN, R. 1996. Heukels' Flora van Nederland, tweeëntwintigste druk. Wolters-Noordhoff, Groningen

Adres auteur:
Celebesstraat 5, 6707 ED Wageningen
E-mail: atedeheij@yahoo.com